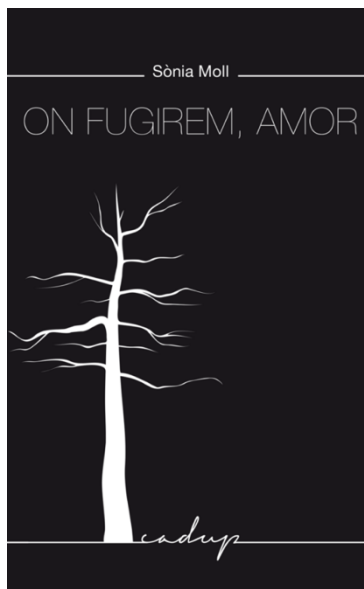

De set, silencis i onades monstre

Autoria: Sònia Moll

Títol: *On fugirem, amor*

Editorial: Godall Edicions, Barcelona, 2025

68 pàgines

“No la cançó perfecta sinó el crit / que invoca Déu és necessari”, llegim a l’inici de *Les hores retrobades*, de Joan Vinyoli. En l’últim llibre que ha publicat Sònia Moll sembla haver-se fet seus aquests versos, i no perquè la construcció dels poemes no sigui acurada —al contrari!—, sinó perquè la veu que els formula se’ns presenta com una “sorda afonia miserable, / un escanyament d’aigua embravida” que neix directament de les entranyes i malda per veure la llum: “callar no ha estat mai una opció, / sinó perviure / en la gorja estreta. / Trobar-hi el crit”. Un crit que qüestiona, lamenta i es rebel·la o, quan cal, retreu a Déu la seva absència —el silenci—, però que també canta i proclama l’amor.

“Parlaré dels herois gairebé inútils, / que inèdits i esfumats aixequen / cada matí, / com un gran pes, la vida”, ens anuncia l’autora a través d’aquests versos de Felícia Fuster que encapçalen el llibre. I és que *On fugirem, amor* deixa constància de la vida que pesa i dels éssers anònims que, contra tot pronòstic, lluiten per sobreviure en el desert o en les profunditats remotes de l’oceà, entre la deshidratació i l’anòxia definitiva. Ho

fa amb un llenguatge proper, quotidià, que apel·la als sentits i a la memòria alhora que resignifica termes i expressions de la tradició judeocristiana i de les ciències ambientals.

La secció “El silenci de les erugues”, amb ressons llegendaris i de quadern de bitàcola, dibuixa un paisatge apocalíptic marcat per la set, la calor que desfà la pell, el quitrà, els insectes i la terra eixorca, insalvable. Aquest escenari permet a l'autora denunciar l'emergència climàtica, però sense haver de renunciar a ser testimoni de “l'aridesa irreversible / de l'ànima malalta de sequera”, com en els seus poemaris anteriors. En definitiva, dels deserts en què aprenem a viure: “Plora només / quan caigui el primer arbre. / L'endemà / comença a estimar el silenci / —hauràs de quedar-t'hi a viure”.

En aquest context, la fe i el desig no són oasis on abandonar-se, sinó miratges i enganys que condueixen al deliri. Només la ràbia i l'amor —el *tu*— són capaços de distreure el *jo* de la set. La ràbia, perquè converteix la supervivència en una forma de venjança (“renaixerem una i cent mil vegades / i direm a tots els qui ens voldrien mortes / No hauríeu d'haver donat mai per fet que no sobreviuríem”); l'amor, perquè trena l'esperança a la vida (“La teva fe ben a la vora, / el teu dit índex buscant el meu / com si fossis tu qui m'injectés l'existència”) i la fa “rabiosament rebel”: “haurem après a extreure / sang de les pedres. / I ens passarà la set”.

Tanmateix, “Què puc estimar / que no mori?”, diu Pilar Roig en una de les citacions. Quan sembla que la vida comença a trobar el seu lloc, la mort ho engoleix tot de forma gairebé definitiva, com un tsunami. Això dona pas a “Onada monstre”, un apartat més breu que l'anterior, però punyent com l'embat de “cent tones [d'aigua] per metre quadrat”. La doble pèrdua de la mare, que Moll havia tractat extensament a *I Déu en algun lloc* (2014) i que també formava part de *Faci'm oblidar el bosc* (2021), en aquesta secció es fon amb altres morts, la feblesa i el desig d'anestesià el dolor mitjançant l'oblit, l'anòxia o una fred extrema. No és “cap impuls de mort” el que l'empeny a les profunditats de l'oceà, on no arriba la llum del sol, i si n'ergeix és, altre cop, per amor —a la vida, al llegat del qual és continuadora— i per rebel·lia: “aquest cos meu / creat per a la mort / tossudament reclama vida”.

Al taulell de la llibreria feia l'efecte que de la coberta del llibre, tota negra, en brotava un arbre ridícul, incapaç de protegir a ningú del sol, i menys dels 75 graus de temperatura

CAR ÀCT ERS

que ens pronostica Moll. Però, ben mirat, potser és una esquerda de llum enmig de la nit, del quitrà o de la zona hadal. Un crit que, per damunt de tot, reclama vida.

Georgina Torra Guixeras